

Attende Møde.

Onsdagen den 4de November Kl. 1¹/₂.

Protocollen for forrige Møde blev oplæst og vedtagen.

Formanden: Siden sidste Møde er paa de Herrers Plads omdeelt Betænkning angaaende Forslag til Lov om Handelspladsenes kommunale Styrelse m. v., afgiven af det af Landstinget derom nedsatte Udvalg.

Fra Indenrigsministeren har jeg til Omdeling blandt Thingets Medlemmer modtaget Exemplarer af Forslag til Lov om Erstatning for Ophævelsen af den Dalby Kornvandmølle i Dalby Sogn under Vejle Amt tillagte særegne Beskyttelse mod Udovelse af Møllencæring i det til Møllen hørende District, hvilket Lovforslag er forelagt i det andet Thing. Omdelingen har fundet Sted.

Fra Krigsministeren har jeg til Omdeling blandt Thingets Medlemmer modtaget Exemplarer af Udkast til Lov om Felttillæg, Cantonementstillæg og Diæter m. v. ved Hæren, hvilket Lovforslag ligeledes er forelagt det andet Thing. Omdelingen har fundet Sted.

Fra Justitsministeren har jeg modtaget Underretning om, at han agter at forelægge Landstinget Udkast til Lov om Ophævelse af Brandforsikringsanordning for Thorshavn By og Frederiksvaag paa Færø af 22de Marts 1784. Forelæggelsen skal komme paa Dagsordenen for næste Møde.

Paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Værnepligt.

(Lovforslaget findes i Tillæg A. Sp. 1741 ff.)

Madvig: Da det synes, at ingen Anden vil forlange Ordet — idetmindste er der hengaaet en temmelig lang Tid, siden Formanden opfordrede dertil — vil jeg tillade mig at tage Ordet, skjøndt jeg helst havde

ønsket, at de først havde udtalt sig om nærværende Sag, som havde Noget at bemærke om den i dens Almindelighed, da det jo er Sagen i Almindelighed, der nærmest skal diskuteres ved første Behandling, medens jeg kun har et Par Bemærkninger at gjøre angaaende et enkelt Punkt. Dette Punkt er imidlertid rigtignok et Punkt, som forekommer mig at være af stor Vigtighed, og som formodentligt ogsaa har været det for Andre, da det paagældende Punkt afgjorde Lovforslagets Skæbne i forrige Samling. Det omtalte Punkt er Lovforslagets Bestemmelse om Geistliges Værnepligt. Regjeringen havde atter iaar optaget en Bestemmelse om denne Gjenstand i Lovforslagets § 38, men Bestemmelsen derom er udgaaet i Folkethinget. Jeg anseer, ligesom tidligere, en Bestemmelse om dette Punkt for nødvendig, men jeg vilde ingenlunde kunne finde mig tilfredsstillt ved den Bestemmelse, som var foreslaaet af Regjeringen i Lovforslagets § 38, heller ikke saaledes som Bestemmelsen, saavidt jeg har lagt Mærke til, i det Væsentlige er bleven forsvaret. Det forekommer mig, at Regjeringens Stilling i denne Sag har været besynderlig og uklar, baade i forrige Samling og i denne. Det forekommer mig reentud sagt, at Regjeringen i det Ringeste i Formen og sine Udtalelser har opgivet det Princip, som ene kan motivere, at der overhovedet i det foreliggende Lovforslag tales om de Geistliges Værnepligt, nemlig det Princip, at Tjeneste i Hæren, baade i Linien og i Forstærkningen, baade i Fredstid, under Recrutskolen og Manevrene, og i Krigstid er uforenelig med de ordinerede Geistliges Stilling. Hvis dette ikke er saa, da veed jeg virkelig ikke, hvorfor man overhovedet skulde lægge stor Vægt paa, at der bliver indført Noget om de Geistlige i Værnepligtsloven. Det Hensyn, som den forrige Justitsminister i Særdeleshed — ligesom tildeels ogsaa den nuværende Justitsminister — har holdt sig til, at det skulde være forbundet med praktiske Banfælgigheder at erstatte de Geistlige, der indkaldes til Krigstjeneste, er nemlig i Virke-